

Dosarul nr.2p/s-657/25 (2-25145012-12-2p/s-13102025-1)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

12 decembrie 2025

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru

Instanța în componență:

președintele ședinței

judecătorul

Iraida Secrieru-Coșleț

grefier

Alina Mihailuc

interpret

Victoria Grosu

judecând în ședință publică pricina civilă la acțiunea lui Culicova Alla privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința persoanei fizice Belous Roza

constată

Culicova Alla a depus în instanța de judecată acțiune privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința persoanei fizice Belous Roza.

În motivarea acțiunii a indicat petiționara că, este fiica lui Belous Roza, în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciară.

Menționează că, pînă la pensionare, un timp îndelungat, Belous Roza a muncit în calitate de soră medicală. Aproximativ la vîrsta de 80 de ani, începînd cu anul 2014, la ea au debutat probleme de memorie, inițial confunda rudele. Ulterior, treptat a început să piardă capacitatea de a face lucruri elementare, uita gazul aprins sau lumina. În ultimii 3-4 ani problemele au evoluat, actualmente dînsa e total dezorientată, a pierdut abilitățile de deservire și de comunicare, este absolut indiferentă de ceea ce o înconjoară, necesită supraveghere permanentă, fiind dependentă totalmente de prezența unei persoane în preajmă.

Indică că, conform raportului de expertiză extrajudiciară nr.202535A0814 din 05 septembrie 2025, expertizata Belous Roza suferă de maladie psihică cronică: „F00.1 ****”, care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare și anume memoria, gîndirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesară reprezentarea ei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît și cu caracter personal, ea avînd discernămîntul psihic abolit în totalitate. Astfel, reieșind din starea psihică Belous Roza, nu poate participa în ședința de judecată.

La fel, se indică în raportul de expertiză că, avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea cet. Belous Roza se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat.

A făcut referire la alin.(3) art.102 Cod civil, în privința persoanei care, în temeiul dispozițiilor art. 65 alin. (1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu, poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie și nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

În asemenea circumstanțe, precizează că, în situația în care persoana interesată Belous Roza, are discernământul psihic abolit în totalitate, ocrotirea suficientă a acesteia nu se va putea asigura prin ocrotirea provizorie sau prin curatelă, motiv pentru care, susține că, se impune necesitatea instituirii în privința ei a măsurii de ocrotire sub formă de tutelă, în calitate de tutore, urmînd a fi desemnată fiica acesteia-petiționara Culicova Alla.

Referitor la termenul măsurii de ocrotire judiciară, menționează că, acesta este prevăzut expres la art. 103 Cod civil, care statuează că, instanța de judecată stabilește termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani.

Reiterează că, prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

În acest sens, menționează că, motivul prevăzut de lege în acest sens se regăsește totalmente în concluziile raportului de expertiză psihiatrică extrajudiciară, astfel, consideră petiționara că, este îndreptățită să solicite instituirea tutelei pentru un termen maxim.

A solicitat petiționara, instituirea tutelei în privința persoanei fizice Belous Roza, născută la*****, cetățeană a Republicii Moldova, IDNP: *****, adresa de domiciliu: mun.Chișinău, str.*****, pentru un termen de 10 ani cu desemnarea în calitate de tutore, fiica Rozei Belous –petiționara Culicova Alla, născută la *****, cetățeană a Republicii Moldova, IDNP: *****, căsătorită.

În ședința de judecată petiționara – Culicova Alla s-a prezentat, cererea a susținut și a solicitat admiterea ei.

Avocatul petiționarei – Fistican Eugenia în ședința de judecată s-a prezentat.

Avocatul desemnat pentru reprezentarea intereselor persoanei în privința căreia se solicită aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară – Cortac Nicolae în ședința de judecată s-a prezentat și a indicat că, consideră cererea întemeiată, inclusiv referitor la termenul de aplicare a măsurilor de ocrotire judiciară, mai

invocând și necesitatea ca instanța să se expună referitor la privarea lui Belous Roza de dreptul la vot cu informarea CEC în modul corespunzător.

Reprezentantul autorității tutelare, Pretura Centru, mun.Chișinău – Chidrigan Irina, în ședința de judecată s-a prezentat, și a indicat că, consideră cererea întemeiată.

În temeiul art.308¹ CPC, instanța a încercat audierea lui Belous Roza la locul de aflare a acesteia – mun.Chișinău, str.*****, dar a stabilit imposibilitatea comunicării cu aceasta și a realizării audierii nemijlocite.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite acțiunea, din următoarele considerente.

Conform art.130, alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art.279, alin. (1), lit.e) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale și judiciare.

În conformitate cu art.302, alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

Conform art.32, alin. (1) Cod civil, în condițiile prezentului cod, în privința persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate fi instituită, prin hotărâre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

În corespundere cu prevederile art.65 alin. (1), (2), (6) Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa. Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât și a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. La luarea oricărei decizii care vizează persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanța de judecată, autoritatea tutelară și persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorințelor și

sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorințele și sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sânt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepția cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare.

Conform art.92 Cod civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanța de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară și dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispozițiilor legale privind obligația de întreținere a soțului și a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soților, privind asistența la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată și proporțională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu își poate conștientiza acțiunile ori exprima voința.

Conform art. 94 alin. (1) lit. d) Cod civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către ruda sau afînul persoanei indicate la lit. a).

În ședința de judecată s-a constată că, Culicova Alla a depus în instanța de judecată acțiune privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința persoanei fizice Belous Roza.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că, Belous Roza este mama petiționarei, fapt invocat de aceasta și constatat prin certificatul de naștere.(f.d.4)

La fel, instanța menționează că, petiționara a prezentat instanței raportul de expertiză extrajudiciară nr.202535A0814 din 05 septembrie 2025, conform căruia Belous Roza suferă de maladie psihică cronică: F00.1 ****”, care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesară reprezentarea ei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea avînd discernămîntul psihic abolit în totalitate. Astfel, se mai indică în raportul de expertiză că, reieșind din starea psihică a lui Belous Roza, și avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea cet.Belous Roza se va se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă sus-numita este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat.(f.d.10-16)

Astfel, potrivit art.102, alin. (3), (4) Cod civil, în privința persoanei care, în temeiul dispozițiilor art. 65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu

poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie și nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Din prevederile art.103 Cod civil, reiese că, tutela se stabilește pentru maxim 5 ani, însă instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani.

Din concluziile raportului de expertiză extrajudiciară indicat supra se atestă cu certitudine că, Belous Roza suferă de maladie psihică cronică: *****, care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectuale-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Ca urmare a maladiiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesară reprezentarea ei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate. Precum și se indică că, reeșind din starea psihică a lui Belous Roza și stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea sa să se îmbunătățească, maladie psihică cronică de care suferă acesta este boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea ameliorării semnificative sau însănătoșirii este mai mult ca rezervat.

Astfel, se atestă că, Belous Roza, nu poate conștientiza și dirija acțiunile sale precum și să-și exprime voința.

În conformitate cu principiul nemijlocirii, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Întru examinarea prezentei cereri, s-a încercat audierea persoanei fizice, însă Belous Roza, nu a reacționat în vreun fel la persoanele din jur prezente, nu a putut răspunde la întrebări, nu comunică.

Totodată luând în considerație faptul că, cumulul de probe anexate la materialele cauzei, denotă cu certitudine că, persoana fizică Belous Roza, care, în urma unei boli mintale, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința, urmează să beneficieze de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.

Astfel, ținând cont de concluziile raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, precum și de cele constatate în ședința de judecată, instanța urmează a dispune instituirea tutelei în privința persoanei Belous Roza pe un termen maxim de 10 ani, solicitarea petiționarului fiind pasibilă de admitere.

În această ordine de idei, conform art. 107 alin. (1) Cod civil, curatorul și tutorele sânt desemnați de către instanța de judecată.

Potrivit art.108 alin. (1), (2) Cod civil, în absența instrucțiunilor în vederea ocrotirii, indicate la art. 69, instanța de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore soțul persoanei ocrotite ori pe cel cu care persoana ocrotită a locuit cel puțin 3 ani, cu excepția cazului în care conviețuirea lor a încetat sau dacă un alt motiv întemeiat împiedică desemnarea acestuia. Dacă desemnarea curatorului sau tutorelui conform alin. (1) este imposibilă, instanța de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore părintele, ruda sau o altă persoană care locuiește cu persoana ocrotită ori care menține legături puternice și stabile cu aceasta, cu excepția cazului în care un motiv întemeiat împiedică desemnarea persoanei respective.

În aceste circumstanțe, se consideră posibil de a numi în calitate de tutore a lui Belous Roza pe Culicova Alla, fiica acesteia, care, și a exercitat aceste atribuții – de îngrijire, grijă, asigurare cu tot necesarul. Mai mult că, nu există vreo restricție legală și/sau de fapt, în vederea numirii acesteia, din contra, Culicova Alla va asigura efectiv apărarea și reprezentarea drepturilor lui Belous Roza.

În concluzia celor indicate supra, instanța de judecată consideră întemeiată cererea formulată de petiționară și care urmează a fi admisă integral, prin instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința persoanei fizice Belous Roza, în următoarele condiții: măsura de ocrotire este valabilă pe termen de 10 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești; Culicova Alla se desemnează în calitate de tutore asupra persoanei Belous Roza.

Totodată, reieșind din prevederile art. 308¹¹ Codul de procedură civilă, Cotorobai Vasile urmează a fi privată de dreptul la vot stabilit în Codul Electoral.

În conformitate cu prevederile art. 238-241, 308¹¹ Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște :

Cererea lui Culicova Alla privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința persoanei fizice Belous Roza, se admite.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința persoanei fizice Belous Roza – a.n.*****, c/p ***** pe un termen de 10 (zece) ani.

Se desemnează Culicova Alla – a.n.*****, c/p – ***** în calitate de tutore în privința lui Belous Roza – a.n.*****, c/p *****.

În condițiile art. 308¹¹ Codul de procedură civilă, se privează Belous Roza – a.n.*****, c/p ***** de dreptul la vot stabilit în Codul Electoral.

La devenirea definitivă a hotărârii, aceasta se aduce la cunoștința Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile din momentul determinat conform art. 308¹⁴ Codul de procedură civilă, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței
Judecător

Iraida-Secrieru-Coșleț